

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/17-13/01
Urbroj: 50301-25/12-17-6
Zagreb, 26. siječnja 2017.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 27-01-2017		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
021-12/17-08/01	65	
Prostorni broj	Pril.	Vrij.
50-17-04	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog za pokretanje pitanja povjerenja prof. dr. sc. Pavi Barišiću, ministru znanosti i obrazovanja u Vladi Republike Hrvatske (predlagatelji: 45 zastupnika u Hrvatskome saboru)

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/17-08/01, urbroja: 65-17-03, od 19. siječnja 2017. godine

Na temelju članka 125. stavka 4. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13 i 113/16), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu za pokretanje pitanja povjerenja prof. dr. sc. Pavi Barišiću, ministru znanosti i obrazovanja u Vladi Republike Hrvatske (predlagatelji: 45 zastupnika u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

OČITOVANJE

Vlada Republike Hrvatske odbija sve navode Prijedloga za pokretanje pitanja povjerenja prof. dr. sc. Pavi Barišiću, ministru znanosti i obrazovanja u Vladi Republike Hrvatske, iz sljedećih razloga:

1. Vlada Republike Hrvatske smatra da svi navedeni razlozi iz Prijedloga za pokretanje pitanja povjerenja prof. dr. sc. Pavi Barišiću nisu utemeljeni te da nema osnove za izglasavanje nepovjerenja ministru. Svoj stav Vlada Republike Hrvatske temelji na činjeničnom supstratu koji je sadržan u ovom očitovanju, s ciljem kako netočni i paušalni navodi iz Prijedloga za pokretanje pitanja povjerenja ministru ne bi ostali neosporeni.

2. U Prijedlogu se ponajprije navodi kako su „već prilikom predstavljanja Vlade Republike Hrvatske u Hrvatskome saboru zastupnici ukazali na problem s predlaganjem prof. dr. sc. Pave Barišića na dužnost ministra znanosti i obrazovanja, imajući u vidu ... činjenicu da je kao sveučilišni profesor obavljao djelatnost na devetnaest različitih katedri“. U vezi s navedenim jasno je da predlagatelji ne razlikuju elementarne pojmove „katedra“ i „kolegij“, te da su navodi u novinskom članku o „devetnaest kolegija“, od čega na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu „ove akademske godine drži čak 13 kolegija“, demantirani od strane tadašnjeg dekana Fakulteta prof. dr. sc. Josipa Milata u pismu glavnom uredniku Jutarnjega lista od 7. studenoga 2008. godine. Pozivajući se na tada važeći Zakon o medijima (Narodne novine, broj 59/04) napisao je da ta tvrdnja „ne odgovara istini i zlonamjerna je insinuacija na račun Fakulteta, a time i prof. dr. Pave Barišića“. S tim u vezi izjavio je sljedeće: „Prof. dr. Pavo Barišić je na Filozofskom fakultetu u Splitu u ovoj akademskoj godini nositelj ukupno pet obveznih kolegija od kojih četiri izvodi a za jednoga je nositelj“ i to „dva kolegija u zimskom i dva kolegija u ljetnom semestru“.

Neistinitost navoda o „devetnaest kolegija“ dokazana je potom u kaznenom sudskom postupku vođenom radi kaznenoga djela klevete protiv novinarki Jutarnjega lista Tanje Rudež koja je „izrazila iskreno žaljenje“ što je „na taj način škodila časti i ugledu privatnog tužitelja, te je potom privatni tužitelj prof. dr. sc. Pavo Barišić naveo kako prihvaća ovakvu ispriku okrivljene Tanje Rudež, te povlači privatnu tužbu od 20. studenoga 2008. godine“ (Rješenje Općinskoga kaznenog suda u Zagrebu, Poslovnoga broja: 21. K-173/2012, od 23. listopada 2012. godine).

3. U Prijedlogu se nadalje navodi kako je Odbor za etiku u znanosti i visokom obrazovanju (u daljnjem tekstu: Odbor) 28. prosinca 2016. godine donio mišljenje kojim je jednoglasno utvrdio kršenje članka 8. stavka 3. Etičkoga kodeksa od strane ministra u smislu plagiranja – prepisivanja ili preuzimanja ideja, misli i riječi drugih autora u članku „Does Globalization Threaten Democracy“, objavljenom u časopisu *Synthesis philosophica*, god. 23, br. 2, 2008., str. 297-303.

U Prijedlogu se naglašava da je Odbor „jednoglasno“ utvrdio navedeno prijeporno „mišljenje“, iako ga je donio u krnjem sastavu. Činjenica je da četiri od devet članova Odbora, koji su predstavnici sveučilišta, nisu sudjelovali u odlučivanju budući da su ranije podnijeli ostavke na članstvo u Odboru. Prema tome, u Prijedlogu se namjerno ističe „jednoglasnost“ takva mišljenja, a zanemaruje činjenica da je odluka donesena s pet glasova od ukupno devet članova Odbora.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske ističe sljedeće nesporne činjenice: „prijavljeni“ članak objavljen je 2008. godine, a Odbor je odlučivao 2016. godine, dakle osam godina nakon njegove objave u časopisu *Synthesis philosophica*. U Prijedlogu se zanemaruju činjenice da je prijava za kršenje Etičkoga kodeksa protiv ministra prof. dr. sc. Pave Barišića podnesena još u veljači 2011. godine po kojoj prijavi su rješavala nadležna etička tijela: Etičko povjerenstvo Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Splitu 2011. godine i Etički savjet Sveučilišta u Zagrebu 2012. godine. Oba navedena etička tijela donijela su svoje pravoričke koji su identični – odbacila su prijavu kao neosnovanu, odnosno zaključila su da se ne radi o plagijatu ili njegovim pojavnim oblicima.

Odbor je, suprotno tome, utvrdio da je Ministar prekršio Etički kodeks. Odbor je postupao sukladno izmijenjenom članku 7. stavku 4. Etičkoga kodeksa čime je Odbor po prvi puta postupio kao svojevrsno instancijsko tijelo. Pred Ustavnim sudom Republike

Hrvatske u tijeku je postupak ocjene ustavnosti i zakonitosti takvog Etičkog kodeksa na prijedlog Sveučilišta u Zagrebu. Spornim se smatra to što je Odbor proširio dane ovlasti postavivši sebe kao hijerarhijski najviše etičko tijelo. Nesporna je činjenica da tijela javne vlasti mogu izvršavati isključivo one ovlasti koje su im zakonom prenesene. Te prenesene javne ovlasti omeđene su zakonskim odredbama i svi niži akti moraju biti usklađeni sa Ustavom i zakonom.

Odbor nikako ne može biti svojevrsno drugostupanjsko tijelo s ovlastima mijenjanja ili stavljanja izvan snage ranijih odluka etičkih tijela, jer bi to predstavljalo kršenje autonomije sveučilišta, odnosno kršenje autonomije svakoga pojedinog nastavnika (o navedenom govori i Odluka Ustavnoga suda Republike Hrvatske U-I-902/1999 od 26. siječnja 2000. godine). Pravni poredak, koji svojim ustavom jamči autonomiju sveučilišta, osigurava i autonoman položaj nastavnika u odnosu prema znanstvenoj zajednici propisivanjem zakonskih pretpostavki kojima im se omogućava da u znanstvenoj zajednici slobodno iznose svoja stajališta, bez rizika za svoje stečeno zvanje i svoje zaposlenje. Sve navedeno je važno kako ne bi bila dovedena u pitanje autonomija sveučilišta.

Pored mišljenja Odbora postoje i prethodne odluke nadležnih etičkih tijela iz 2011. i 2012. godine koje se ne mogu zanemariti. U tom kontekstu, ne može se prihvatiti da bilo tko, pa i ministar, trpi teške posljedice zbog odluke u odnosu na koju postoje ozbiljni prigovori ustavnosti i zakonitosti. Drugačije shvaćanje ukazuje na moguće kršenje načela zakonitosti i vladavine prava što nije opredjeljenje ove Vlade Republike Hrvatske.

Nadalje, u Prijedlogu se zanemaruje činjenica da je „prijavljeni“ rad imao više izdanja (na španjolskom i njemačkom jeziku) 2010. i 2012. godine. Propust je primijećen i ispravljen u španjolskoj inačici istoga članka objavljenoj pod naslovom „¿Supone la globalización una amenaza para la democracia?“, koji je predan u svibnju 2009. godine, gotovo dvije godine prije podnošenja prijave protiv ministra prof. dr. sc. Pave Barišića, te je ista pogreška ispravljena i u njemačkom izdanju iz 2012. godine. Ministar prof. dr. sc. Pavo Barišić je pogrešku javno ispravio u novom izdanju(ima) „prijavljenoga rada“, znatno prije nego li je protiv njega podnesena prijava. Stoga je očigledno da se radilo o pogrešci, a ne o namjernom izostavljanju reference u „prijavljenom“ radu. Naime, neživotno je i nelogično zaključiti da će onaj tko prisvaja tuđe ideje, izjave i/ili djela, u istom radu kasnijega izdanja sam ukazati na to da je u ranijoj verziji rada pogrešno ili nečasno postupio.

4. Činjenica je da predmetno mišljenje Odbora ne sadrži adekvatno obrazloženje. Naime, ukoliko se u mišljenju jednog neovisnog tijela Hrvatskoga sabora negiraju postojeća mišljenja druga dva nadležna etička tijela, onda bi u najmanju ruku bilo neophodno obrazložiti zbog čega ta druga dva nesporno nadležna etička tijela nisu postupak provela u skladu s Etičkim kodeksom. Obveza je Odbora, koja proizlazi iz članka 112. stavka 4. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (promicanje etičkih načela i vrijednosti) pokazati kako je i na koji način ministar prekršio članak 8. stavak 3. Etičkoga kodeksa. Na taj način bi i onaj/ona o čijem se navodnom kršenju Etičkoga kodeksa odlučuje jasno bio upozoren kako je prekršio Etički kodeks, a obvezom obrazlaganja sprječava se arbitrarnost u postupanju.

Jedino što Odbor navodi jest sljedeće: „OEZVO smatra prijavu opravdanom u dijelu koji se odnosi na preuzimanje dijelova komentara Stephena Schlesingera, objavljenog u elektronskom mediju, bez citiranja tog izvora u predmetnom članku“. Ne navodi se što je to, navodno, preuzeto, iz kakvog komentara, ne navodi se točan opseg navodnog plagijata, ne

navodi se stranica rada na kojemu je do kršenja članka 8. stavka 3. Etičkoga kodeksa došlo, kao niti metodologije kojom je navodno kršenje utvrđeno. Bilo bi za očekivati da je, kada se utvrđuje nečasno postupanje/plagijat, potrebno dati prikaz spornih dijelova teksta s usporedbom s tekstom koji je preuzet, s točnim označavanjem preuzetih dijelova, stranica rada na kojoj se nalazi sporni dio, itd. Sve navedeno ne može se naći u mišljenju Odbora što dovodi u sumnju utemeljenost mišljenja Odbora.

Dodatno, nije poznato je li Odbor održao sjednicu na kojoj bi potvrdio zapisnik s prethodne sjednice na kojoj je donio sporno mišljenje. Bez potvrde zapisnika ne može se sa sigurnošću tvrditi da je mišljenje Odbora uopće doneseno, odnosno da je ono valjano.

5. Prijedlog se poziva i na mišljenje znanstvenika Ivana Đikića koji je 17. siječnja 2017. godine objavio priopćenje pod nazivom „Analiza plagijata“ u kojemu je, prema Prijedlogu, ukazao da „predmetni slučaj nije jedini u kojem je ministar Barišić koristio ideje, misli i riječi drugih autora u svojim autorskim djelima, bez navođenja izvora za te ideje, misli ili riječi, što je postupak koji se jednostavnim rječnikom naziva plagiranje“.

Ponajprije, Vlada Republike Hrvatske ukazuje da je nedopustivo insinuiranje da je ministar prof. dr. sc. Pavo Barišić i u drugim slučajevima, koristio ideje, misli i riječi drugih autora u svojim autorskim djelima, o čemu dr. Đikić uopće nije pisao. Na ovaj način, podnositelji Prijedloga konstruiraju „činjenicu“ koju je navodno utvrdio dr. Đikić, da se radi o modus operandi ministra u njegovu znanstvenom radu, za što ne predočuju nikakve dokaze, osim pozivanja na tekst dr. Đikića, u kojemu se analizira isključivo članak objavljen u časopisu *Synthesis philosophica*. Prema tome, moglo bi se reći da Prijedlog sadrži i očite netočnosti.

Naime, sam dr. Đikić u svom pismu navodi da je analizirao isključivo rad „Does Globalization Threaten Democracy“. Suprotno tome, u Prijedlogu se opetovano ističe kako analiza dr. Đikića „ukazuje ... da plagiranje predstavlja uobičajen način rada kod ministra Barišića“. Međutim ono što je poznato je da je ministar prof. dr. sc. Pavo Barišić u svom znanstvenom radu objavio veliki broj knjiga i znanstvenih radova, pri čemu se kao „sporan“ pojavio jedan za koji je potvrđeno da je naknadno ispravljen u inačici prvobitnoga članka u časopisu *Synthesis philosophica*. Za prvotni i naknadno ispravljeni propust upućena je isprika autoru Stephenu Schlesingeru, koji je ispriku prihvatio. Iz svega navedenoga jasno je kako se ne može tvrditi da se radi o „plagiranju kao uobičajenom načinu rada“.

Ukoliko se kao apsolutno vjerodostojnom uzima analiza dr. Đikića, mora se postaviti pitanje što je to što dr. Đikića čini neupitnim u dokazivanju da je došlo do korištenja ideja, misli i riječi drugih autora u „prijavljenom“ radu, u smislu plagijata, a ne da je došlo do pogreške, odnosno nenamjernoga ispuštanja određene reference na rad drugog autora. Ne može se temeljem izjave, odnosno analize jednoga znanstvenika, koliko god ugledan taj znanstvenik bio, temeljiti stav da se u pojedinom slučaju radi o nečasnim radnjama. Važno je naglasiti da su Rektorski zbor, sveučilišne ustanove, fakulteti, udruge, poimence više od 130 pripadnika akademske zajednice te brojni drugi znanstvenici i ugledni pojedinci poput Miroslava Radmana, Stipana Jonjića, Vladimira Paara, Slobodana Vukičevića, Vlaste Bonačić-Koutecky, Miloša Judaša, Mislava Ježića, Aleksandra Jakira i Marca Gjidare potpisali pismo potpore ministru, očito se ne slažući s tezom da se radi o plagijatu.

6. U Prijedlogu se navodi i da Ministar nije poduzeo odgovarajuće radnje kako bi sankcionirao državnoga tajnika, doc. dr. sc. Matka Glunčića glede njegove izjave dane u televizijskoj emisiji prilikom komentara rezultata hrvatskih učenika na PISA testiranjima da su „u statistiku ušla i djeca s posebnim potrebama i nacionalne manjine“. Time je, navodi se, postupio diskriminatorno i uvrijedio djecu s posebnim potrebama i nacionalne manjine. Iz činjenice da Ministar nije, kako se navodi u Prijedlogu, pokrenuo postupak protiv dr. Glunčića izvodi se zaključak da Ministar „u najmanju ruku opravdava ovakve stavove svojega najbližeg suradnika“. Zbog toga podnositelji Prijedloga smatraju da ministar „izravno odgovara za propuste svojih suradnika kada ih propusti ili odbije sankcionirati“. Iz svega navedenoga podnositelji Prijedloga izvlače zaključak da postupci Ministra nisu u skladu sa zakonima i pravnim poretom.

Iz situacije koja je proizašla zbog nespretne izjave doc. dr. sc. Matka Glunčića nije moguće izvesti navedeni zaključak. Doc. dr. sc. Matko Glunčić preuzeo je odgovornost za svoju izjavu i za nju se javno ispričao već idućega dana, na jednak način kako ju je i dao – u televizijskoj emisiji, a može se provjeriti da je to učinio i u samoj predmetnoj emisiji. Dodatno, istaknuo je kako je došlo do nenamjerne pogreške, te da se radilo o nepromišljenoj izjavi i da mu nije bila namjera nikoga diskriminirati. Naglasio je i da ova izjava ne predstavlja, niti je ikada predstavljala, njegov osobni stav niti njegovo uvjerenje na osnovi kojih bi djelovao kao državni tajnik. Osim toga, Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora na 4. sjednici, održanoj 21. prosinca 2016. godine prihvatio je ispriku za neprimjerenu izjavu. Prema tome, doc. dr. sc. Matko Glunčić nema i ne podržava diskriminatorne stavove, pa nije niti moguće zaključiti da ministar Barišić „u najmanju ruku opravdava ovakve stavove svojega najbližeg suradnika“.

Točno je da, sukladno članku 40. stavku 2. Zakona o sustavu državne uprave, državni tajnik odgovara ministru i Vladi Republike Hrvatske. Međutim, ne može se zaključiti da bi svaki propust suradnika ministara morao ujedno značiti i obvezu ministara i Vlade Republike Hrvatske da ih razriješe dužnosti. Mora se, dakle, raditi o ozbiljnom propustu kojega suradnik ministra nije samostalno ispravio i koji je prouzročio ozbiljne posljedice. S obzirom na to da je i ministar prof. dr. sc. Pavo Barišić oštro osudio izjavu doc. dr. sc. Matka Glunčića kao „pogrešnu, nespretnu i krajnje neprihvatljivu“ proizlazi, da su odgovorne osobe učinile sve što je bilo potrebno kako bi se ova situacija ispravila. Zbog toga bi valjalo zaključiti da zbog izjave dr. Glunčića nisu nastupile ozbiljne posljedice u sustavu znanosti i obrazovanja.

Iz svega navedenoga slijedi da je Prijedlog neosnovan i neutemeljen. Stoga se predlaže da Hrvatski sabor odbije donijeti Odluku o iskazivanju nepovjerenja prof. dr. sc. Pavi Barišiću, ministru znanosti i obrazovanja u Vladi Republike Hrvatske.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Andreja Plenkovića, predsjednika Vlade Republike Hrvatske i prof. dr. sc. Pavu Barišića, ministra znanosti i obrazovanja.

